

24. junia páli se Svatoján; nakopí chasa mužská 6 hromad haluzí na způsob kup senných, do prostředu každé kupy zakládá se máj (borový neb raděj březový); na máj ten dávají věnec z polního kvítí. Pak večer chasa ta svátečně oblečená s hudbou jdou na to místo, kde hranice ty stojí; zapalují kupy po jedné, při tom tancujíce. Když dohoří to šestero kup, teprvé (asi o půlnoci) vracují se domů. — Slaví se den ten již dříve hostinou, hudbou a zpěvem a děvy podělují milovníky svoje voničkami.

Na sv. Ondřeje pacholek, děvu vezma na záda, nese ji ke chlívnu a oslovuje svini, na chlév udeřiv:
2197.

Milá plemenico,	přinesl sem dívku	kolik dás rohotů,
povíš nám neco;	k tvojemu chlívku,	za toli se vdá roků.

Také chodí na sv. Ondřeje děvy na nátoní pro dříví a s náručí ho nabravše donášeji do kuchyně. Tu čítají polena; jsou-li sudem, tedy prý dostane mládence, jsou-li lichem, dostane vdovce. Nad to všickni domácí pásy své dávají na necky a je tam opálají; kterého páš nejspíše vyletí, ten prý nejspíše umře; anebo nejspíše se vdá, jestliže jenom samé děvy pásky daly a žena je opálala. Podobně bud na ten den, bud nejradiji na Štědrý večer jde sobě děva ke kurníku a zaklepá dřevkem, aby se jí něco ozvalo. Ohlásí-li se kohout, dostane prý mládence; když ale se koura ohláší, tedy tolíko o vdovcoví jí mysliti.

Jinde na týž den děva, ku plotu neb stromu se ubrouc, jím třese recitujíc nebo pravíc:
2198.

Třesu, třesu tímto plotem,	Kde je můj milý dnes,
všecí svatí mým životem.	ať mně tam zaštékne pes.

Sem přičisti ono předpovídání: Zrada je, mamičko, zrada je nade mnú,
stúpla sem na kameň, podvrtel se se mnú.

Nejprvěji u Brna kvete zjara sisí (či sysí? aneb sisílek, anemone pulsatilla). Děti si jím oči natírají, říkajíce při tom slova tato:

2199.

Sisí, sisí, sisíčko,	bolí mě vočíčko.	tebe nebolí, mě bolí.
tebe boli očičko.	Tebe nebolí, mě bolí:	Ešli mě nebude boleti,
Tebe boli, mě nebolí,	»Šak se ti do rána zahojí.«	teprv si mu dám zvoniti.
šak ti ho Pán Bůh zahojí.	anebo též:	Bolijó mě vobě dvě,

Aneb:

Mý milý sesíčko,	Siselko, siselko,
	bolí mě vočíčko;

O Sise bohyni viz Jungm. sl. s. h. v. J. Grimm Myth. 2. A. 269. Jména bohů a bohyní přenášeno na bylinky. Sésnouti či sísnouti (sýsnouti?) značí u Brna prohlídati, dívat se.

Zmínil též udobno o terantě květině erigerou acris (u Presla turan 866), ta mocna jest proti čárům. Pro člověka jakéhosi přicházela pod večer koza a musel na ní k své milence jezditi. Koza ho častěji napomínala: Zdvihej rapanty (t. nohy), aby ses nedotkl teranty. On však jednou, spustiv nohy, utrhnul prstami nohou květinu tu a od doby té nepřišla koza t. rarach. V. str. 22. Sr. Grimm D. Myth. str. 1164.

835. KOLEDY POBOŽNÉ

2200.

Dej Pán Bůh do - brý den, ve - se - lý, nej - prv pa - nu ho - spo - dá - řo - yi.

Od Telče. Korytko I. 6—15. str.